

**ԿԻՒԿԻԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ
ԵՎ ԻԿՈՆԻԱՅԻ ՍՈՒԼԹԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԵՎ
ԿՆՔՎԱԾ 1226 Թ. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՇՈՒՐՋ**

Արամ Հովհաննիսյան

Կիլիկյան Հայաստանի պատմության մեջ առանցքային է վերջինիս արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության պատմության ուսումնասիրությունը, որը սակայն տարիների ընթացքում այդքան էլ լավ չի ուսումնասիրվել: Եվ այդ հանգամանքի հաշվի առնելով՝ մեր ներկա հետազոտությունը նվիրված է 1226 թ. Հեթում Ա արքայի և Իկոնիայի տիրակալ Ալա էդ-դին Քեյ-Կոբադի միջև կնքված պայմանագրի լուսաբանմանը: Միջնադարյան պատմիչները շատ քիչ տեղեկություններ են մեզ հաղորդում նշյալ պայմանագրի մասին:

Այսպես հայտնի է, որ 1226 թ. Կիլիկիայի հայոց գահին է բազմում Հեթում Ա-ն (1226-1269), որը սթափ գնահատելով ինչպես իր երկրի, այնպես էլ միջազգային իրավիճակը, անմիջապես ճանաչում է Իկոնիայի սուլթան Ալա էդ-դին Քեյ-Կոբադի գերիշխանությունը և վերահաստատում այն դաշինքը, որ 1218 թ. կնքվել էր Լևոն Մեծագործի և Իկոնիայի սուլթան Իզ էդ-դին Քեյ-Քաուսի միջև: Այդ վկայում է նաև միջնադարի հայ պատմիչ Կիրակոս Գանձակեցին: Ըստ նրա՝ թեև հայերը հավատարմության երդում են տալիս Իկոնիայի սուլթանին, սակայն դա չի փոխում Կիլիկիայի հայկական թագավորության կախումը սելջուկներից. «Հնազանդէր սիրով, և զոչ հնազանդսն բառնայր ի միջոյ...Արար սէր և միաբանութիւն ընդ սուլտանին հոռոմոց, որում անուն էր Ալադին, որ ուներ զբազում աշխարհս ընդ ձեռամբ իւրով»¹: Հեթում Ա արքայի նման վարքագիծը բացատրվում է հետևյալ կերպ: Հայոց արքան, տեղյակ լինելով նախորդ տարիների իրադարձություններին, այդ քայլին էր դիմել, որպեսզի վերջնական խաղաղություն հաստատվի երկու պետությունների միջև: Այս հարցում կարևոր էր նաև այն, որ 13-րդ դարի 20-ական թվականներին Իկոնիայի սուլթանությունը գտնվում էր իր ուժերի ծաղկման շրջանում և լուրջ անհանգստություններ կարող էր պատճառել հայ-

¹ Կիրակոս Գանձակեցի, Պատմություն հայոց, Աշխատասիրությամբ Կ. Ա. Մելիք-Օհանջանյանի, Երևան, 1961, էջ 190:

կական թագավորությանը: Շուտով հայոց թագավորության և Իկոնիայի սուլթանության միջև նոր պայմանագիր է կնքվում¹, որը որոշակիորեն տարբերվում էր 1218 թվականին կնքված պայմանագրից:

Մինչ պայմանագրի բովանդակային դրույթներին անդրադառնալը, կցանկանայինք նախևառաջ կանգ առնել այն հարցի վրա, թե որ թվականին է կնքվել այն: Դժբախտաբար, այդ մասին հաղորդումները այդ սակավաթիվ են: Հեթում Ա արքայի և Իկոնիայի սուլթան Ալա էդ-դին Քեյ-Կոբադի միջև հաշտության բանակցությունների և կնքված պայմանագրի մասին հայոց պատմիչներից առաջինը խոսում է պատմիչ Սմբատ Սպարապետը, համաձայն որի՝ երկու պետությունների միջև նոր պայմանագիրը կնքվում է 1226 թվականին. «Ի թուին ՈՒՇ Եղև ուրախութիւն Հայոց. և եղին մեծ սէր ընդ Հռոմայ Պապն, և ընդ Ալամնաց Օնրուին. և ընդ Ալատին Սուլտանն Հռոմոց»²: Նշյալ խնդրի վերաբերյալ տեղեկություն ենք ստանում նաև նշանավոր պատմիչ Միքայել Ասորու ժամանակագրությունից: Ըստ պատմիչի՝ այն կնքվել էր դարձյալ 1226 թվականին. «Ի թուին Հայոց ՈՒՇ 675 միաբանութեամբ ամենայն իշխանացն տուին զԶաբէլ դուստր Լեւոն թագաւորին ի կնութիւն Հեթմոյ որդւոյ պարոն Կոստանդեայ, և թագաւորեցուցին ի վերայ Հայոց, որ էր տղայ հասակաւ . և հայր նորա կարգաւորէր զթագավորութիւն որ և արար սէր ընդ Ալադին սուլտանն և հնազանդեցաւ...»³: Ինչպես նկատում ենք, թե՛ Սմբատ Սպարապետը և թե՛ Միքայել Ասորին Կիլիկիայի հայկական թագավորության և Իկոնիայի սուլթանության միջև կնքված պայմանագիրը թվագրում են նույն՝ 1226 թվականով: Մյուս պատմիչների մոտ նշյալ խնդրի մասին այլ հաղորդման չենք հանդիպում: Կարծում ենք, որ Միքայել Ասորու և Սմբատ Սպարապետի տեղեկությունները ճշմարիտ են, քանի որ դրանք ունեն ծանրակշիռ հիմքեր: Դա է վկայում այն, որ Սմբատ Սպարապետը ու՛ Միքայել Ասորին արժանահավատ աղբյուրներ են համարվում ժամանակակից պատմագրության մեջ: Մյուս կողմից՝ Սըմբատ Սպարապետը եղել է գրեթե բոլոր դեպքերին ականատես, և հավանականությունը փոքր է, որ նա ոչ ճշգրիտ տեղեկություն հաղորդեր:

¹ **Միխայել Ասորի**, էջ 518-519, Սմբատայ Սպարապետի Պատմութիւն, Մոսկուա, 1856, էջ 112: Այդ մասին տե՛ս նաև Զ. Պտուկյան, Կիլիկյան Հայաստանի դրամները, Վիեննա, 1963, էջ 93:

² Սմբատայ Սպարապետի **Պատմութիւն**, էջ 112:

³ Միխայել Ասորի, էջ 518-519:

Ինչ վերաբերում է ժամանակակից հետազոտողներին, ապա պետք է նշել, որ այդ պայմանագրին շատ սահմանափակ և մակերեսորեն անդրադարձել են որոշ հետազոտողներ: Այսպես Ա. Ալպոյաճյանը տեսակետ է հայտնում, որ պայմանագիրը կնքվել է Հերթում Ա արքայի ամուսնությունից քիչ հետո¹: Այդ ամուսնությունը տեղի է ունեցել 1226 թվականի գարնանը, որից ենթադրում ենք, որ այն կնքվել է 1226 թվականին: Նույն՝ 1226 թվականի օգոստին տեսակետ է հայտնում նաև Լ. Տեր-Պետրոսյանը²: Հարցի շուրջ կարծիք է հայտնում նաև Զ. Պտուկյանը, ըստ որի՝ պայմանագիրը կնքվել է 1228 թ.³, սակայն որևէ աղբյուրով չի հիմնավորում իր առաջ քաշած տեսակետը: Քննարկվող հարցի շուրջ իր տեսակետն է հայտնել նաև Ս. Բոռնազյանը, համաձայն որի պայմանագիրը կնքվել է 1220 թվականին⁴: Շարունակելով իր միտքը՝ հեղինակը առաջ է քաշում Իբն Բիբիի վկայությունը, ըստ որի հայոց արքան համաձայնվեց համատեղ դրամ կտրել՝ մի երեսին Հերթում Ա արքայի, իսկ մյուս երեսին Իկոնիայի սուլթան Ալա էդ-դին Քեյ-Կոբադի պատկերներով⁵: Դժվար է համաձայնվել հեղինակի նման պնդման հետ, քանի որ 1220 թվականին Հերթում Ա-ն դեռևս Կիլիկիայի արքան չէր և չէր կարող նման պայմանագիր կնքել: Բացի վերոնշյալ անձանցից՝ կան մի խումբ գիտնականներ, որոնք, հաշվի առնելով խնդրի բարդությունը, շրջանցում են պայմանագրի կնքման թվականը և չեն խոսում այդ մասին⁶:

Այսպիսով՝ ուսումնասիրելով միջնադարյան սկզբնաղբյուրների տեղեկությունները, ինչպես նաև ժամանակակից գիտական գրականությունը՝ գալիս ենք այն եզրակացության, որ երկու պետությունների միջև պայմանագիրը կնքվել է 1226 թ.:

Այժմ անդրադառնանք պայմանագրի բովանդակային դրույթներին: Սմբատ Սպարապետը, որը տեղեկություններ է հաղորդում նշյալ դեպքերի մասին, պայմանագրի և նրա բովանդակային դրույթներից գրեթե ո-

¹ Ա. Ալպոյաճյան, Պատմութիւն հայ Կեսարիոյ, Գահիրէ, 1937, էջ 512:

² Լ. Տեր-Պետրոսյան, Նշվ. աշխ., հ. ք, էջ 299:

³ Զ. Պտուկյան, Նշվ. աշխ., էջ 11-12:

⁴ Հայ ժողովրդի պատմություն, ակադեմիական հրատարակություն, հ. Գ, Երևան, 1976, էջ 700:

⁵ Նույն տեղում:

⁶ Կ. Մուրաֆյան, Կիլիկիան կայսրությունների խաչմերուկում, Երևան, 2001, էջ 411-412, Գ. Միքայելյան, Կիլիկիայի հայկական պետության պատմություն, Երևան, 2007, էջ 176-177:

չինչ չի նշում՝ հետազոտողներին դնելով ծանր կացության մեջ¹: Ինչով բացատրել պատմիչի նման դիրքորոշումը: Կարծել, թե Սմբատը տեղյակ չէր պայմանագրի բովանդակությանը, մեղմ ասած միամտություն կլինի: Առավել հավանական կարող է լինել այն տեսակետը, որ դեպքերին ժամանակակից ականատես պատմիչը, հասկանալով, որ Կիլիկիայի հայկական թագավորությունը պարտվողական պայմանագիր է կնքում՝ թըշնամուն զիջելով մի շարք կարևոր ռազմավարական տարածքներ և գնալով այլ զիջումների, չի ցանկացել դրանք իրազեկել գալիք սերունդներին:

Ինդրո վերաբերյալ մի փոքր հաղորդման ենք հանդիպում Միքայել Ասորու ժամանակագրության մեջ: Հեղինակը նշում է, որ հայոց արքան հնազանդություն հայտնեց Իկոնիայի սուլթանին՝ պարտավորվելով նրան տարեկան 300 զինվոր ծառայության տալ. «և հնազանդեցաւ նմա՝ տալու նմա յամենայն ամի երեք հարիւր այր ի ծառայութիւն»²: Ինչպես նկատում ենք, այս հեղինակի տեղեկությունները ևս բավարար չեն: Պետք է նաև նշել, որ սույն հարցի մասին որոշ տեղեկություններ կան նաև Իբն Բիբիի աշխատությունում: Այս ժամանակագիրն էլ փաստում է, որ Ալա էդ-դին Քեյ-Կոբադին հարկ էին վճարում մի շարք երկրներ, այդ թվում նաև Կիլիկիայի հայկական թագավորությունը³: Բացի այդ՝ հայոց արքան պարտավորվում էր Իկոնիայի սուլթանին տրամադրել 1000 ձիավոր և 500 աղեղնավոր⁴: Կարծում ենք՝ Միքայել Ասորու տեղեկությունը ավելի ճշգրիտ է, քանի որ վերջինս չեզոք պատմիչ է, իսկ Իբն Բիբին, լինելով սելջուկյան պետության ջատագովը, փորձել է գերազնահատել սուլթանության ձեռք բերած հաղթանակը: 1000 ձիավորի մասին հաղորդումը չափազանցված է, և այլ հեղինակների կողմից այն չի հաստատվում: Թե որքան էր կազմում վճարվելիք գումարը, դժբախտաբար սկզբնաղբյուրներում նման տեղեկություն չի պահպանվել: Այլ տեղեկության պայմանագրի բովանդակային դրույթներից մենք չենք հանդիպում:

Այժմ տեսնենք, թե ինչպիսի տեսակետներ են հաղորդում ժամանակակից հետազոտողները: Առաջին հետազոտողներից մեկը եղել է Ա. Ալպոյաճյանը: Նրա կարծիքով՝ հայոց արքան ընդունում է Իկոնիայի սուլ-

¹ Սմբատայ Սպարապետի Պատմութիւն, էջ 112:

² Միքայել Ասորի, էջ 519:

³ Ибн Бибу, Селджук-Наме, www.vostlit.info (վերցված է 20.03.2010 թ.):

⁴ Կ. Մուրաֆյան, նշվ. աշխ., էջ 471:

թան Ալա էդ-դին Քեյ-Կոբադի գերիշխանությունը և նորոգում այն դաշինքը, որ կնքվել էր Լևոն Մեծագործի և սուլթան Իզ էդ-դին Քեյ-Քաուսի միջև¹: Բացի այս կարծիքից՝ հետազոտողը որևէ այլ տեսակետ չի արտահայտում պայմանագրի մասին: Հետազոտվող խնդրին շատ մակերեսորեն անդրադարձել են Կիլիկյան Հայաստանի պատմության նշանավոր հետազոտողներ Գ. Միքայելյանը և Լ. Տեր-Պետրոսյանը²: Համաձայն այս հետազոտողների՝ հայոց արքան ճանաչում է Իկոնիայի սուլթանի գերիշխանությունը և պարտավորվում միասնական դրամ կտրել, որի մի կողմում պետք լիներ հայոց արքայի, իսկ մյուս կողմում Իկոնիայի սուլթանի պատկերները: Ինչպես նկատում ենք, հետազոտողները բավականին հետաքրքիր և կարևոր տեսակետ են հայտնում պայմանագրի մասին: Համոզված ենք, որ Գ. Միքայելյանի և Լ. Տեր-Պետրոսյանի տեսակետները ճշգրիտ են, քանի որ նման դրամներ իրականում թողարկվել են և ավանդվել մեզ և այլ հարց է, որ դրանք չեն պահպանվել պատմիչների երկերում: Հայտնի է նաև, որ պահպանվել են արաբերեն լեզվով թողարկված երկու տեսակի դրամներ, որոնցից մեկում պատկերված են Կիլիկիայի հայոց արքա Հեթում Ա-ի և Ալա էդ-դին Քեյ-Կոբադի, իսկ մյուսում՝ հայոց արքայի և Գիյաս էդ-դին Քեյ-Խոսրով Բ-ի պատկերները: Կարծում ենք, որ թողարկված դրամները ոչ միայն պարտադրված էին այն պայմանով, որպեսզի շեշտվի հայոց թագավորության կախվածությունը սուլթանությունից, այլ նաև այն բանի համար, որպեսզի զարկ տրվի երկու պետությունների միջև առևտրատնտեսական հարաբերությունների զարգացմանը: Թողարկված դրամների մասին փաստը հետազոտել է Զ. Պտուկյանը, որը մեկ անգամ ևս ապացուցում է նախորդ հետազոտողների արտահայտած կարծիքները³: Նշենք, որ թողարկված այդ դրամների քանակը շատ քիչ է եղել, որն էլ բերում է մեզ այն համոզման, որ հայոց թագավորությունն ընդամենը վասալական կախվածություն է ունեցել Իկոնիայի սուլթանությունից: Ըստ հետազոտող Ս. Բոռնազյանի՝ Իկոնիայի սուլթանին հատկացված ձիավորների քանակը 100 է⁴: Ինչ վերաբերվում է աղեղնավորների քանակին, ապա այս հարցում Ս. Բոռնա-

¹ Ա. Ալպոյաճյան, նշվ. աշխ., էջ 512:

² Գ. Միքայելյան, նշվ. աշխ., էջ 177, Լ. Տեր-Պետրոսյան, նշվ. աշխ., հ. ք, էջ 299-300:

³ Զ. Պտուկյան, նշվ. աշխ., էջ 12:

⁴ Հայ ժողովրդի պատմություն, էջ 700:

զյանը նշում է 500 թիվը¹: Պետք է նշել, որ այստեղ կա կասկածելի մեկ հանգամանք: Հետազոտող Ս. Բոռնազյանը, թեև նշում է, թե այդ տեղեկությունները հաղորդում է Իբն Բիբին, սակայն բերում է այլ աղբյուր²: Ս. Բոռնազյանի առաջ քաշած տեսակետը չենք կարող անառարկելիորեն ընդունել, քանի որ հետազոտողը չի ապացուցում իր առաջադրած տեսակետը և արագորեն շրջանցում է նշյալ խնդիրը: Համոզված ենք, որ գոյություն ունի մի կարևոր դրույթ ևս: Ամենայն հավանականությամբ երկու կողմերը համաձայնության եկան նաև այն հարցում, որ հայոց արքան հարկ եղած դեպքում պիտի մասնակցի Իկոնիայի սուլթանության ռազմական արշավանքներին: Այդ է վկայում այն փաստը, որ երբ 1230 թ. Ջալալ էդ-դինի զորքերը մոտենում են մերձավորարևելյան տարածաշրջանին, Կիլիկիայի հայոց զորքերը դաշնակցեցին Իկոնիայի սուլթան Ալա էդ-դին Քեյ-Կոբադի և Աշրաֆ Այուբյանի հետ և եռօրյա ճակատամարտում ջախջախում թշնամու զորքերին³:

Այսպիսով՝ քննելով միջնադարյան սկզբնաղբյուրների տեղեկությունները և հետազոտելով ժամանակակից գիտական գրականությունը՝ գալիս ենք այն եզրակացության, որ Կիլիկիայի հայկական թագավորության և Իկոնիայի սուլթանության միջև կնքված պայմանագրի բովանդակային դրույթները հանգում են հետևյալին.

1. Կիլիկիայի հայկական թագավորությունը ճանաչում է Իկոնիայի սուլթանության գերիշխանությունը:
2. Հայոց արքա Հեթում Ա-ն պարտավորվում է Իկոնիայի սուլթանին տրամադրել տարեկան 300 նիզակակիր:
3. Կիլիկյան Հայաստանը Իկոնիայի սուլթանությանն էր զիջելու մի շարք տարածքներ, որոնք գրավել էին սելջուկյան զորքերը: Դրանք էին Կալոնորոսից մինչև Կոռիկոս ընկած տարածքները և Սևիլիան:

¹ Նույն տեղում:

² H. Mane, Le sultan seljukide Keykulod I et l'Arménie, REA, 1929, p. 116, հղումը կատարվել է հայ ժողովրդի պատմության ակադեմիական հրատարակությունից, հ. գ, էջ 700:

³ Սամուէլի քահանայի Անեցիոյ Հաւաքմունք ի գրոց պատմագրաց, Վաղարշապատ, 1893, էջ 150, ԺԳ դարի հայերեն ձեռագրերի հիշատակարաններ, էջ 166-167, Աբուլ-Ֆիդա, Յակուտ Ալ-Համադի, Արաբական աղբյուրները Հայաստանի և հարևան երկրների մասին, կազմեց՝ Հ. Նալբանդյանը, Երևան, 1965, էջ 235, Abul Faraj, էջ 394-395: Այդ մասին տե՛ս նաև T. Boase, The Kingdom of Cilician Armenia, London, 1978, p. 23 :

4. Հայկական թագավորությունը կրկնապատկում է Իկոնիայի սուլթանությանը տրվող հարկերի քանակը:
5. Կիլիկիայի հայոց արքան պարտավորվում է Իկոնիայի սուլթանության հետ համատեղ թողարկել միասնական դրամ՝ մի երեսին հայոց արքայի, իսկ մյուս երեսին՝ սելջուկյան սուլթանների պատկերներով:
6. Կիլիկյան Հայաստանը պարտավորվում է մասնակցել Իկոնիայի սուլթանության՝ ապագայում ծրագրավորվող արշավանքներին:
7. Հայկական թագավորությունը դառնում է Իկոնիայի սուլթանության դաշնակիցը և բարեկամը:

Ահա սրանք էին Հեթում Ա արքայի և Իկոնիայի սուլթան Ալա էդ-դին Քեյ-Կոբադի միջև կնքված պայմանագրի բովանդակային դրույթները: Ինչպես նկատում ենք, նշյալ պայմանագրով Կիլիկիայի հայկական թագավորությունը որոշակի փոփոխություններով վերահաստատում է տարիներ առաջ Լևոն Մեծագործի և Իկոնիայի սելջուկ սուլթան Իզ էդ-դին Քեյ-Քաուսի միջև կնքված հաշտության պայմանագիրը: Եթե 1218 թ. պայմանագրով Կիլիկիայի հայկական թագավորությունը ունեցավ տարածքային կորուստներ և ճանաչեց սուլթանության գերակայությունը, ապա այժմ դրանց ավելանում էր նաև միասնական դրամի կտրելը և այլ պարտավորվածություններ:

**ԿԻԼԻԿԻԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻԿՈՆԻԱՅԻ
ՍՈՒԼԹԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԵՎ ԿՆՔՎԱԾ 1226 Թ.
ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՇՈՒՐՋ**

Արամ Հովհաննիսյան

Բանալի բառեր՝ Կիլիկիա, թագավորություն, սուլթանապ, թագավոր, Հեթում, մոնղոլներ, իրավիճակ, Իկոնիա, զորքեր:

Ներկա հետազոտությունը նվիրված է 13-րդ դարի առաջին կեսի Կիլիկյան Հայաստանի պատմությանը, այն է հայոց թագավոր Հեթում Ա-ի և Իկոնիայի տիրակալ Ալա էդ-դին Քեյ-Կոբադի միջև կնքած 1226 թվականի հաշտության պայմանագրին: Առաջին անգամ պատմագիտության մեջ՝ հիմնվելով միջնադարյան սկզբնաղբյուրների տեղեկությունների, ինչպես նաև ժամանակակից գիտական գրականության վրա՝ փորձ է արվել ներկայացնելու նշյալ պայմանագրի բովանդակային դրույթները: Ցույց է տրված, որ նշյալ պայմանագրով Կիլիկիայի հայկական թագավորությունը շարունակում էր մնալ Իկոնիայի սուլթանությանը ենթակա, և առաջին անգամ համաձայնվում է միասնական դրամ կտրել, որի մի

երեսին պետք է լիներ հայոց արքայի, իսկ մյուս կողմում՝ Իկոնիայի տիրակալի պատկերներով: Նմանատիպ իրավիճակը շարունակվեց մինչև 13-րդ դարի 40-ական թվականները, երբ տարածաշրջանում հայտնվեցին մոնղոլները:

ОТНОСИТЕЛЬНО ДОГОВОРА, ЗАКЛЮЧЕННОГО МЕЖДУ КИЛИКИЙСКИМ АРМЯНСКИМ ЦАРСТВОМ И СУЛТАНАТОМ ИКОНИИ В 1226 Г.

Արամ Օգաննիսյան

Ключевые слова: *Киликия, царство, султанат, царь, Гетум, монголы, ситуация, Икония, войска.*

Данное исследование посвящено изучению одного из событий, происшедших в Киликийской Армении в первой половине 13-го века – содержанию положений договора, заключенного между армянским царем Гетумом I и султаном Иконии Алад-дин Кей-Кубадом в 1226 г. Впервые в историографии на основе информации, изъятых из средневековых источников, а также на основе современной научной литературы сделана попытка представить содержание положений армяно-сельджукского договора. Показано также, что заключением обозначенного выше договора Киликийское армянское царство продолжало находиться в зависимости от султаната Иконии и впервые согласилось чеканить монету с изображением армянского царя на одной стороне и властелина Иконии на другой. Данная ситуация продолжалась до 40-ых гг. 13-го века, когда в регионе появились монголы.

ON THE TREATY SIGNED IN 1226 BETWEEN THE CILICIAN ARMENIAN KINGDOM AND SULTANATE OF IKONNIA

Արամ Օգաննիսյան

Keywords: *Cilicia, kingdom, sultanate, king, Hetum, Mongols, situation, Ikonnia, troops.*

The article considers the event that happened in Cilicium Armenia in the first half of the XIII century namely to the content issues of the treaty signed between the Armenian king Hetum A and Sultan of Ikonnia Ala Ed-din Qey-Kobad in 1226. For the time in the historiography there was made an attempt to introduce the content issues of the Armenian-Seljuk treaty based on the information both from the medieval sources and the contemporary sources. It is also mentioned the fact that due to the treaty signed the two countries agreed on the cutting united coin for two of them having the picture of the Armenian king on one side and the picture of the sultan on the other. which meant dependency on the sultanate. Such situation continued up to 40 -its of the XIII century when the Mongols made an appearance in the region.